

ANASAY

3 Aylık Ulusal Hakemli - Süreli Dergi -Yıl:4 – Sayı:12- Mayıs 2020

koynunda büyüdük

COĞRAFYA LİSANS MEZUNLARININ KÜLTÜREL MİRAS KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARININ METAFOR ANALİZİ YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

*EVALUATION OF THE PERCEPTION OF GEOGRAPHY
UNDERGRADUATE STUDENTS ABOUT THE CONCEPT OF
CULTURAL HERITAGE BY MEANS OF METAPHOR ANALYSIS*

DOI: 10.33404/anasay.725994

Çalışma Türü: Araştırma Makalesi / Research Article¹

Ferdi AKBAŞ*

ÖZ

Araştırmanın amacı, Türkiye'nin farklı üniversitelerinin coğrafya bölümlerinden mezun olan bireylerin kültürel miras kavramına yönelik algılarının tespit edilmesidir. Söz konusu amaç kapsamında metafor analizi yönteminden faydalanılmıştır. Araştırmaya katılan her bir katılımcıdan kültürel miras kavramına yönelik en az bir adet metafor üretmesi istenmiştir. Araştırma kapsamında kullanılan veriler ülkemizin farklı üniversitelerinin coğrafya bölümlerinden mezun olan 128 bireyden elde edilmiştir. Çalışmada veri toplama aşaması 2018 yılının aralık ayında başlamış ve 2019 yılının ağustos ayında sonlanmıştır. Katılımcılara “*Bana Göre Kültürel Miras..... Gibidir. Çünkü.....*” şeklinde bir soru formu yöneltilmiştir. Bu süreç sonunda veri formlarının değerlendirilmesi

1- Makale Geliş Tarihi: 23. 04. 2020 Makale Kabul Tarihi: 13. 05. 2020

* Dr. Öğr. Üyesi, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Kadirli Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, ferdi.akbas45@gmail.com, **ORCID ID** <https://orcid.org/0000-0003-1899-1458>.

neticesinde katılımcıların 48 adet metafor ürettiği tespit edilmiştir. Metafor üretmeyen, üretip nedenini belirtmeyen ya da anlamsız metafor üreten 40 katılımcının formları iptal edilmiş ve çalışma toplamda 88 form üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bu çalışma sonucunda elde edilen veriler olgu bilim deseni ile analiz edilmiştir. Katılımcılar tarafından üretilen 48 metafor çeşitli gruplara ayrılmış ve çalışma bu grupların analiz edilmesi ile tamamlanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Coğrafya Bölümü Mezunları, Kültürel Miras Kavramı ve Algısı, Metafor, Olgubilim Deseni.

ABSTRACT

The aim of the research is to determine the perceptions of individuals who graduated from geography departments of different universities in Turkey towards the concept of cultural heritage. Within the scope of this aim, the method of metaphor analysis has been used. Each participant was asked to produce at least one metaphor for the concept of cultural heritage. The data used in the scope of the research was obtained from 128 individuals who graduated from geography departments of different universities of our country. The data collection phase of the study began in December 2018 and ended in August 2019. A questionnaire form “For Me, Cultural Heritage Is Like..... Because.....” was asked to the participants. At the end of this process, it was determined that the participants produced 48 metaphors as a result of the evaluation of the data forms. The forms of 40 participants who did not produce metaphors, did not specify why, or produced meaningless metaphors were cancelled, and the study was conducted over 88 forms in total. The data obtained as a result of this study were analyzed with phenomenology pattern. The 48 metaphors produced by the participants were divided into various groups and the study was completed by analyzing these groups.

Keywords: Graduates of Geography Department, Concept and Perception of Cultural Heritage, Metaphor, Phenomenon Pattern.

Giriş

Tarihin ilk dönemlerinden bu yana insanoğlunun biriktirdiği ve kendinden sonraki nesillere aktarmak için çalıştığı maddi ve manevi değerler bütününe kültür adı verilmektedir. Bütün toplumları birbirinden ayırt eden temel unsurlardan birini teşkil eden kültür, var olduğu toplumun bütün birikimlerini yansı-

makta ve adeta o toplumun biyografisi olarak tabir edilmektedir (Hebdige 2004: 16-18; Beşirli 2011: 140-141). Toplumsal işleyişin devam ettiğini ve dolayısıyla toplumun var olduğunun en büyük işaretlerinden biri olarak bilinen kültür, birikimli olarak nesilden nesile aktarılarak canlı yapısını muhafaza etmektedir (Haydaroğlu 2003: 1; Köroğlu-Ulusoy Yıldırım-Avcıkurt 2018: 99). Kültür kavramı birden çok maddi ve manevi öğenin bir araya gelmesiyle oluşmuştur (Özgüç 2011: 12; Albayrak 2013: 9; Çelikoğlu-Atış 2014: 1-5). Toplumun hafızasında önemli yer edinen bu unsurlardan bazıları, yeme-içme alışkanları, mimari yapı biçimleri, kız alıp verme, düğün, nişan, kına törenleri, giyim-kuşam şekilleri, halk oyunları, bayram, mevlid, cenaze merasimleri vb.'dir. Bir önceki cümlede ifade edilen öğeler, durağan bir yapıya sahip olmayıp zamanla yeni yeni özellikler kazanarak zengin bir dokuya bürünmektedir. Kısacası her nesil kendinden öncekinden aldığı maddi ve manevi kültürel değerlere zamanın değişen şartlarını da hesaba katarak birtakım yeni nitelikler kazandırmakta ve bu durum kültürün canlı bir yapıya sahip olduğunu gözler önüne sermektedir.

Kültür turizmi faaliyetlerine dahil olmak isteyen turistler, kendi kültürleri dışındaki kültürleri de tanıma amacıyla hareket etmekte ve yeni deneyimler yaşamak istemektedirler. Yerli ve yabancı turistlerin farklı kültürel öğeleri deneyimlemek için daimi ikametgahları dışına belli bir süreliğine gerçekleştirmiş oldukları turizm türüne kültür turizmi adı verilmektedir. Kültür turizmine katılan birey ya da topluluklar turizm destinasyonu olarak tercih ettikleri yerleşim birimlerinde bugüne kadar hakimiyet kurmuş olan uygarlıklar ile onların bırakmış olduğu maddi ve manevi kültürel öğeleri görmek, haklarında bilgi sahibi olmak, fotoğraf ve video kaydı almak, söz konusu yörenin geçmişten getirdiği gelenek ve göreneklerini öğrenmek ve gerekirse deneyimlemek istemektedirler (Arınç 2002: 101-102; Meydan Uygur-Başkan 2007: 33).

Kültürel miras kavramı kültür turizminin içinde yer alan oldukça geniş bir içeriğe ve derin bir tarihe sahip turizm ögesidir. Maddi ve manevi olmak üzere birçok unsurun birleşmesiyle ortaya çıkan kavram, kültür turizmi sayesinde gelişme göstermiş ve günümüzdeki anlamını kazanmıştır. Kültür turizmi faaliyetini tercih eden turistlerin ilgi gösterdiği kültürel miras değerleri, ev sahibi konumunda toplumun ziyaretçilerine sunmuş olduğu bir hediyedir. Arkeolojik kalıntılar, tarihi yapılar, hanlar, sinagog, tarihi Cami, havra, ören yerleri, müzeler (açık hava müzeleri ve kapalı müzeler), hamamlar, tarihi köprüler, yöresel kıyafetler, adetler, gelenek ve görenekler gibi birçok unsurun birleşmesiyle

oluşan kültürel miras, son yıllarda kitle turizmi faaliyetlerine alternatif olarak ortaya çıkan ve sürdürülebilir bir temele dayanan kültür turizminin altındaki en önemli ve en ilgi çeken başlıklardan birini oluşturmaktadır (Richards 2001: 22; Richards 2001: 241-242; Meydan Uygur-Başkan 2007: 33-34). Kültür ile turizm arasındaki yakınlaşma yeni ve sürdürülebilir altyapıya sahip turizm faaliyetlerinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Özellikle gelişmekte olan ülkeler için oldukça büyük bir kazanç kapısı olan turizm faaliyetleri, kültür turizmi başlığı altında yer alan kültürel miras unsurları sayesinde kitle turizminin gelişme imkanı bulamadığı yerleşim birimlerin de turizm faaliyetlerinden kazanç sağlama-sının önünü açmıştır. Kültür turizmi kapsamında değerlendirilen kültür mirasına ait maddi ve manevi değerler, sürdürülebilir bakış açısıyla turistlere tanıtılmakta ve söz konusu değerlerin bakım, onarım ve koruma çalışmalarına maksimum özen gösterilmektedir. Bu araştırmanın amacını ülkemizin farklı üniversitele-rinin farklı fakültelerinin coğrafya bölümlerinde lisans eğitimi almış bireylerin kültürel miras kavramına yönelik algılarının ortaya çıkarılması oluşturmaktadır.

Kuramsal Çerçeve

İlk ortaya çıktığı günden bu yana farklı bilim alanları ve farklı kişiler ta-rafından birçok tanıma sığdırılan kültürün algısal düzeyi ve anlamı toplumdan topluma olduğu kadar bireyden bireye bile değişiklik göstermektedir. Kültür turizmi konusunda yapılan tanımlamaların bazıları aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

“Bir toplumun, sosyal, sanatsal, bilimsel ve tarihi dokudaki kültürel kay-nakları ile yaşam biçimi / biçimleriyle motive olmuş yerli ya da yabancı turist-lerin gerçekleştirmiş olduğu gezilerdir” (Alaeddinoğlu-Yıldız 2007: 25). Farklı kültürleri ve kültürel eserleri görmek amacıyla gerçekleştirilen turlardır (Aydın 1990: 27; Aydın 2011: 25). Kültür turizmi, halk oyunları, şenlikler, düğünler, festival ve sanat sergileri gibi faaliyetlere doğrudan dahil olabilmek ve o yörede daha önce yaşamış olan medeniyetler hakkında detaylı bilgi sahibi olabilmek, yerel ile bütünleşebilmek amacıyla yapılan gezilerdir (Doğaner 2001: 1-2; Cey-lan-Somuncu 2016: 55). Kültürel turizm, kültürel açıdan değer taşıyan maddi ve manevi unsurlar üzerinde dizayn edilmiş turizmin alt koludur (Doğanay-Za-man 2013: 12).

Kültür turizmi, yukarıdaki tanımlardan da anlaşılacağı üzere somut ve soyut nitelikteki kültürel öğelerin değerlendirilmesi ile vuku bulan ve gelişiminin en

temel noktasını söz konusu kaynaklara ve bu kaynakların değerlendirilmesi ile korunmasına dayandıran turizm şeklidir. Kültür turizminin beslendiği kaynakların önemli bir kısmı beşeriyetin oluşturduğu eserlerdir. Buna göre “Kültür, insanların düşündüğü şeyler (davranışlar, inançlar, fikirler ve değerler), yaptığı şeyler (davranış modelleri ve yaşam tarzı) ile yarattığı şeyleri (sanat eserleri, el sanatları ve kültürel ürünler) kapsayan bir olgudur. Dolayısıyla kültür, bu süreç (yaşam tarzı ve düşünceler) ile bu sürecin oluşturduğu ürünlerin (bina, sanat, gelenekler, atmosfer) karışımından oluşmaktadır” (Ahunbay 1999: 1-3; Alaeddinoğlu-İlişkin 2007: 88; Alaeddinoğlu-Yıldız 2007: 26). Uzun ve geniş bir perspektife sahip olan kültür, yerli ve yabancı turistlerinin turizm destinasyonları seçiminde başat bir role sahiptir. Birden çok bileşene sahip olan kültür turizminin mevcut duruma ulaşması Avrupa’da meydana gelen Endüstri Devrimi ile mümkün olmuştur. Söz konusu olay neticesinde bireylerin ve toplumların gelir düzeylerinde ve boş zamanlarında meydana gelen artışlar onların turizm faaliyetlerine yönelmelerini sağlamıştır. Zaman içerisinde turizm faaliyetlerine olan alakanın artış göstermesi yeni turizm türlerinin ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Yeni turizm türlerinin ortaya çıkmasıyla turizm faaliyetleri dünya çapında daha geniş kitlelere ulaşmaya başlamış ve bu süreçte her yaş ve gelir grubundan birey ya da topluluğa turizm faaliyetini gerçekleştirme imkanı doğmuştur. Kültür turizmi de yeni ortaya çıkan ve gelişen turizm türlerinden biridir. Kitle turizmine alternatif olarak ortaya çıkan kültür turizmi, birey ya da topluluklara kentin gürültüsü, kalabalıklığı, buhranından belli bir süreliğine de olsa kaçma fırsatı sunmaktadır. Aynı zamanda tercih ettikleri destinasyonlardaki yerel halk ile de kaynaşmalarını sağlayarak bir süreliğine mevcut yaşamlarından uzaklaşmalarını sağlamaktadır. Yeni yeni maddi ve manevi kültürel öğeyle tanışmalarını, onları deneyimlerini sağlayan kültür turizmi aynı zamanda yerel halk için de ekonomik kazanç kapısı aralamaktadır. Kazan kazan sisteminin aktif bir şekilde işlediği kültür turizmi sürdürülebilir bir yapıya sahip olduğu için kültürel miras unsurlarının korunması konusunda büyük bir sorunla genel itibarıyla karşılaşılmamaktadır.

Araştırmanın konusunu teşkil eden metafor analizi ile ilgili olarak yapılmış olan çalışmalardan bazıları şunlardır: “*Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Bazı Coğrafya Kavramlarına İlişkin Algılarının Metaforlar Yoluyla Analizi*” (Şahin-Kaya 2016), *Coğrafi Bilgi Sistemleri Kavramına Metaforik Bakış*” (Akbaş-Gençtürk 2013), *Coğrafya Öğretmen Adaylarının Coğrafya Kavramına Yö-*

nelik Geliştirdikleri Metaforlar” (Zaman-Keskin 2016), Sınıf Öğretmenliği 1. Sınıf Öğrencilerinin Coğrafya Algılarının Metafor Yoluyla Belirlenmesi (Rize Üniversitesi Örneği)” (Geçit-Gencer 2011), Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının ‘Coğrafya’ Kavramına Yönelik Metafor Durumları” (Öztürk 2007), Sınıf Öğretmeni Adaylarının Coğrafya ile İlgili Algılamaları” (Öztürk-Alkış 2009), Metaphors Developed By Secondary School Students Towards Earthquake” (Kaya 2010), High School Students’ Metaphors Towards Climate” Concept According to Gender Variable” (Coşkun 2010), The Analysis of Geography Teacher Candidates’ Perceptions towards “Geography” Concept with the Help of Metaphors” (Aydın-Ünaldı 2010), Turkish Geography Trainee Teachers’ Perceptions of Geography” (Alkış, 2009), Coğrafya Öğretmenlerinin “Çevre” Kavramına İlişkin Algıları: Bir Metafor Analizi Çalışması” (Yazıcı 2013), Sosyal Bilgiler, Sınıf ve Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının ‘Coğrafya’ Kavramına Yönelik Metafor Durumları” (Öztürk 2007), Teaching Environmental Concepts, Attitudes and Behaviour Through Geography Education: Findings of an International Survey” (Ballantyne 1999), Lise Öğrencilerinin “İklim” Kavramıyla İlgili Metaforları (Zihinsel İmgeleri)” (Coşkun 2010), Ortaöğretim Coğrafya Derslerinin Çevre Bilinci Oluşturmadaki Rolünün Öğrenci Görüşlerine Değerlendirilmesi (Aydın Örneği)” (Taşlı Keçeci 2010), İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Dersinde Oluşturdukları Metaforlara İlişkin İnceleme” (Güven-İleri 2006), Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Coğrafya Kavramına İlişkin Metaforik Algıları” (Durmuş-Baş 2016), Coğrafya Öğretmen Adaylarının Coğrafya Algısı: Türkiye Örneği” (Özgen 2011)”, Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi (Koroğlu-Ulusoy Yıldırım-Avcıkurt 2018).

Bir önceki paragrafta verilen kaynakların büyük bir kısmından araştırmanın genel mahiyetinin belirlenmesi konusunda istifade edilmiştir. Çalışmaya esin kaynağı olan ilgili araştırmalar bütününe erişilmeye çalışılmış ve edinilen kaynaklar tüm detayları ile analiz edilmiştir. Metafor analizinin nasıl yapıldığı, sürecin nasıl ilerlediği ve hangi yöntemlerin kullanıldığı gibi konularda söz konusu kaynaklardan faydalanılmıştır. Günümüze kadar yapılan metafor analizi çalışmalarında kültür turizmi ile yapılmış bir çalışmaya rastlanmamış olup kültürel miras kavramına yönelik ise bir adet çalışmaya ulaşılmıştır. Bu bağlamda araştırmanın amacı Türkiye’deki farklı üniversitelerinin coğrafya bölümlerinden mezun olanların kültürel miras kavramına ilişkin algılarının metafor analizi metoduyla analiz edilmesidir.

Araştırmanın Metodu

Bu araştırmada ülkemizin farklı üniversitelerinin coğrafya bölümlerinden mezun olan bireylerin kültürel miras kavramına yönelik algıları metafor analizi metodu ile değerlendirilmiştir. Metafor konusunda önemli bir kaynak olan Lakoff ve Johnson tarafından 1980 yılından yayınlanan *Metaforlar: Hayat, Anlam ve Dil* adlı kitapta, metafor kavramı, bir tür şeyi başka bir tür şeye göre anlamak ve tecrübe etmektir. Metaforlar genel olarak kesin bir tanıma sığdırılmayan ya da tam manasıyla ifade edilemeyen benzerlikleri izah etmek maksadıyla kullanılan sözler ya da söz söyleme biçimleri şeklinde adlandırılmaktadır. Metaforlar önem arz eden konularda bireylerin ya da toplumların herhangi bir konu hakkındaki görüş ve düşüncelerini izah ettiği gibi etkileme imkanına da sahiptirler.

Metafor anlaşılma ya da yeniden yapılanma ihtiyacı olan bir etki alanı içine tanıdık bir alan deneyimlerine ait açıklayıcı yapıları taşıyarak yapısal benzerlikleri görünür hale getirir ve böylece hedef alan için herhangi bir yapısal benzerliğin çok ötesinde bir organizasyon sağlanmış olur. Böylece yeni veya karmaşık bir kavram, olgu veya olay; bilinen daha basit kavram, olgu veya olay ile açıklanmaya çalışılır. Bu nedenle bilimsel araştırmalarda özellikle yeni veya karmaşık konuların araştırılmasında metafor analizi oldukça yararlı bir yöntem olabilmektedir. Metafor analizinin bu kritik özelliğine rağmen bilimsel araştırmalarda etkili bir yöntem olarak kullanılmaya başlanması ancak çağdaş metafor teorisinin ortaya çıkmasıyla yaygınlaşıp gerçek değerine ulaşabilmiştir (Güneş-Fırat, 2016: 116). Lakoff ve Johnson'ın *Metafor Kuramı*'na göre; (Lakoff-Johnson 1980: 1; Küçük 2016: 51). Metafor kelimelerin değil, kavramların niteliğidir. Metaforun işlevi sadece sanatsal veya estetik kaygılarla ifadelerin retorik etkisini artırmak değil; aynı zamanda belirli kavramları daha iyi anlamayı sağlamaktır. Metafor çoğunlukla benzerliğe dayanmaz; hatta bu benzerlikleri yaratmaktadır. Metafor özel bir yeteneği olmayan sıradan insanlarca gündelik hayatta büyük bir zihin faaliyeti gerektirmeksizin kullanılır. Metafor dilbilimsel bir süs, gereksiz bir dekor değil, insani düşüncenin ve akıl yürütmenin ayrılmaz bir unsurudur.

Metaforlardan genel kapsamda iki şekilde faydalanılmaktadır. Bunlardan birincisi herhangi bir olay ya da olguyu izah etme ya da betimleme, ikincisi ise var olan bir süreci veya durumu daha iyi bir mertebeye ulaştırmadır. İlk

bölümde yer alan betimleme seçeneğinde, mevcut durum, olay veya olgu üzerinde herhangi bir değişiklik yapılmazken, ikincisinde belli oranda değişime yol açacak unsurlardan faydalanılmaktadır. Bilimsel araştırmalardan kullanılan metaforların daha çok tasvir yönü ağır basmaktadır (Yıldırım - Şimşek 2008: 208; Köroğlu, Ulusoy Yıldırım - Avcıkurt 2018: 101). Bu araştırma kapsamındaki metaforlar, kültürel miras kavramını tasvir etme noktasında kullanılmıştır.

Nitel verilere dayanan bir çalışmanın esas araştırma yöntemlerinden birini oluşturan metafor analizleri, araştırmayı yürütenlere belirli bir konunun temel ilkelerini ve algılanma düzeylerini göstermektedir. Metafor analizi, çalışma konusu ile görüş / düşünce bildirmek amacıyla kullanılan dilsel örnekleri toplamak ve elde edilen metafor örneklerini terim niteliği taşıyanlarla genel bir potada eritmek ve bunları ortaya çıkaran düşünce akımları / anlayışların ortaya çıkarılması amacıyla kullanılan yöntemdir (Köroğlu-Ulusoy Yıldırım-Avcıkurt 2018: 101).

Bu araştırma nitel araştırma yöntemlerinden biri olan fenemoloji (olgubilim) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni kişi / kişilerin herhangi bir terim üzerindeki yaşanmış hikâyelerinin ortak dili / ifadesi olarak izah edilmektedir (Aydın 2016: 75). Söz konusu metot, hakkında detaylı bilgiye sahip olunmayan ancak bilinen olgu / kavramlar üzerine fikir yürütülmesine olanak sağlamaktadır (Yıldırım - Şimşek 2008: 1). Araştırmada kullanılan metot, genel itibarıyla sorgulanan kavram / kavramları deneyimleme imkânı bulan kişi / kişilerin araştırma sahası sınırları dahilinde yer alması esasına dayanmaktadır (Güler - Halıcıoğlu - Taşgın 2015: 2-3).

Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın hedef kitlesini Türkiye'deki farklı üniversitelerin coğrafya bölümlerinden mezun olan bireyler oluşturmaktadır. Bu gruba giren bireylerin tercih edilme nedeni, lisans öğrenimi boyunca ders müfredatlarının içeriğinde kültür, kültür turizmi ve kültürel miras kavramlarının oldukça geniş bir yer kaplaması ve bireylerin bu kavram hakkında geniş bir bilgi birikimine sahip olmalarıdır. Araştırma 2018 yılının aralık ayı ile 2019 yılının ağustos ayları arasındaki dönemde yürütülmüş olup, 2012-2018 yılları arasında ülkemizdeki farklı üniversitelerin coğrafya bölümlerinden mezun olan bireylerin kültürel miras kavramına yönelik algılarının / düşüncelerinin / görüşlerinin metafor analizi yöntemi ile tespit edilmesini amaçlamaktadır. Bu süreçte yürütülen araştırmalarda etik kurul belgesi zorunluluğu bulunmadığı için söz konusu belge temin

edilmemiştir. Araştırmanın tamamında etik ihlale yol açacak herhangi soru ya da durum bulunmamaktadır. Çalışma toplamda 128 bireyin katılımıyla gerçekleştirilmesine rağmen veri analizi bölümünde katılımcıların 40'ından elde edilen veriler değerlendirmeye alınmamıştır. Sonuç itibarıyla 40 katılımcının form değerlendirmesinin yapılmamasının nedenleri; katılımcıların metafor belirtmeleri ancak nedenini yazmamaları, sadece nedenin yazılmış olması fakat metafora değinilmemiş olması, eksik ya da hatalı ifadeler kullanılmış olmalarıdır. Toplamda değerlendirilen 88 form fenemoloji deseni aracılığıyla analiz edilmiş ve elde edilen sonuçlar araştırmanın uygun yerlerine yerleştirilmiştir.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamında bir soru formu oluşturulmuştur. Söz konusu form günümüze kadar metafor analizi yapan ve ulaşılan çalışmalar ile sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri konu edinen kitaplardan faydalanılarak dizayn edilmiştir. Soru formunun ilk kısmı katılımcıların tanıtıcı özelliklerine ayrılmıştır. İkinci kısım ise çalışmanın amacı doğrultusunda kullanılacak olan verilerin elde edilmesini sağlayacak sorulara ayrılmıştır. İkinci bölümde yer alan sorular açık uçlu karakterde olup katılımcıların kültürel miras kavramına yönelik algı, görüş ve düşüncelerini ortaya çıkarmayı amaçlamaktadır. Sorun formlarının doldurulması için katılımcılara zaman ve mekan sınırlamasında bulunulmamıştır. Mümkün olduğunca katılımcıların kendilerini rahat ve hazır hissedecekleri yer ve mekanlar tercih edilmiş olup söz konusu yerlerin ve zaman dilimlerinin belirlenmesi noktasında büyük oranda katılımcıların görüş, öneri ve tercihleri dikkate alınmıştır. Soru formu doldurulmadan evvel katılımcıların her birine metafor kavramı tüm yönleriyle izah edilmiş ve kavramın soru işareti oluşturan yönleri katılımcıları istekleri doğrultusunda tekrar tekrar açıklanmıştır. Bir sonraki aşama olan kültürel miras kavramı ile metafor üretimi noktasında katılımcılara metafor üretirken kültürel miras kavramını düşünmeleri, kültürel miras kavramının zihinlerinde nasıl bir algı ya da düşünce uyandırdığını izah etmeleri istenmiştir. Soru formu doldurmayı kabul eden katılımcılara kültürel miras kavramı ile üretecekleri metafor / metaforlar arasında ilişki kurmaları söylenmiş, çünkü ile devam eden cümleye ise bir neden belirtmeleri ya da metaforu bu nedene dayandırmaları ve bu neden doğrultusunda açıklamaları istenmiştir. Formun ilk bölümünde katılımcılara yaş, cinsiyet, doğum yeri ve yılı ile mezuniyet yılı, kültür turizmi ve kültürel miras kavramlarının içinde geçtiği en az bir ders alıp almadıkları ya da kültürel mirasın tanımı hakkında bilgi sahibi olup olmadıkları gibi sorular yöneltilmiştir. Formun ilk bölümünde yer alan bilgilerden ad-soyad

bilgisi, mezun olunan üniversite ve fakülte adı gibi veriler katılımcılardan gelen istek üzerine çalışmaya dahil edilmemiştir. İkinci bölümde katılımcılara “*Bana Göre Kültürel Miras.....Gibidir. Çünkü.....*” şeklindeki açık uçlu sorular yöneltilmiştir. Gibi kelimesi ile kültürel miras kavramı ile metafor arasındaki bağın, çünkü kelimesi ile de metafora atfedilen anlamın ortaya çıkarılması amaçlanmıştır (Koroğlu - Ulusoy Yıldırım - Avcıkurt 2018: 101).

Verilerin Analizi

Çalışma kapsamında elde edilen veriler temel olarak 5 farklı aşamadan geçirilmiştir. Bunlar sırasıyla kodlama ve seçme, kategorilere ayırma, veri analizi ve yorumlanmasıdır. İlk aşamada elde edilen veriler bütün ayrıntılarıyla analiz edilmiştir. Soru formu dolduran katılımcılardan metafor üretmeyen, metafor üretip nedenini izah etmeyen, araştırmanın amacını ve kültürel miras kavramını yansıtmayan metafor üreten katılımcıların (35 form) formları kapsam dışı bırakılarak değerlendirmeye alınmamıştır. Çalışma 88 katılımcıdan elde edilen verilerin değerlendirilmesi ile nihai boyuta ulaştırılmıştır. Form dolduran katılımcılar toplamda 48 adet metafor üretmiştir. Bu metaforlar yansıttıkları ortak değerler ve anlamlar itibarıyla araştırma bünyesinde temel olarak 4 farklı kategoriye ayrılmıştır. Bu kategoriler, Kültürel Miras Kavramının Değerini İfade Eden Metaforlar, Kültürel Miras Kavramına Yönelik Toplumsal Metaforlar, Hayati Değerler Bakımından Kültürel Miras Metaforları, Fiziki ve Beşerî Çekicilikler Bakımından Kültürel Miras Metaforlarıdır. Bu grupların oluşturulması aşamasında Koroğlu-Ulusoy Yıldırım-Avcıkurt (2018) tarafından yapılan araştırmadan faydalanılmıştır.

Çalışmanın bilimsel ilke ve yöntemlerden sapmaması için hem veri toplama hem de elde edilen verilerin analiz aşamaları araştırmanın uygun yerlerinde izah edilmiştir. Bu bağlamda araştırmanın amacı doğrultusunda açık uçlu soruların yöneltildiği katılımcıların vermiş olduğu cevaplar araştırma son şeklini alana kadar tekrar tekrar gözden geçirilerek olası bir hataya imkan vermemek ve çalışmanın bilimsel gerçeklikten sapmaması için soru formları, katılımcıların ifadeleri, üretilen metaforlar ve üretilme sıklıkları sık sık kontrol edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden metafor analizinde sık kullanılan fenemoloji metodu araştırmanın bilimsel yanını ve gerçeklik düzeyini değerlendirmekte ve olası hataların çıktılarını o anda araştırmacıya sunmaktadır. Yıldırım ve Şimşek’in 2008 yılında yayınlamış olduğu eserde, söz konusu yöntemin detaylarını ve

araştırmalara nasıl uygulanacağını izah etmişlerdir. Söz konusu yöntem, Güvenilirlik=Kodlanan ve üzerinde mutabık kalınan kod sayısı/Mutabık kalınan kod sayısı + Mutabık kalınmayan kod sayısı şeklinde formüle edilmektedir (Miles-Huberman 1994; Yıldırım-Şimşek 2008: 392). Bu yöntemle göre araştırmanın güvenilirlik değeri % 93,8 olarak hesaplanmıştır. Sosyal bilimler alanında özellikle de nitel araştırma yöntemlerinin kullanıldığı sosyal bilimlere ait çalışmalarda kullanılan güvenilirlik analizi metotlarında genel itibarıyla % 90 ve üzerinde bir oran elde edildiği durumlarda çalışma büyük oranda geçerli ve güvenilir kabul edilmektedir (Koroğlu-Ulusoy Yıldırım - Avcıkurt 2018: 102). Araştırma kapsamında tüm metaforların bulunduğu bir tane genel tablo ile daha önce kategorilere ayrılan ve ayrı başlıklar altında değerlendirilen dört farklı tablo yer almaktadır.

Bulgular

Çalışmanın amacını uygun metafor üreten ve formu değerlendirmeye alınan katılımcıların % 54'ünü erkekler % 46'sını ise kadınlar oluşturmaktadır. Katılımcıların % 59'u 22-30 yaş, % 32'si 31-40 yaş, % 9'u ise 41-50 yaş aralığındaki grupta yer almaktadır. Katılımcıların % 71'i kamu ve özel kurumlarda öğretmenlik mesleğini icra ederken, % 14'ü öğretmenlik dışında özel sektörde yer alan kurum ve kuruluşlarda çalışmakta, % 15'i ise dede ya da baba mesleğini devam ettirmektedir.

Tablo 1. Kültürel Miras Kavramına Yönelik Oluşturulan Bütün Metaforlar

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforun Üretilme Frekansı	%'si
1	Tarihi Miras	4	4,5
2	Antik Eserler	4	4,5
3	Elmas	3	3,4
4	Mükemmel Uyum	3	3,4
5	İktisadi Gelişme	1	1,1
6	Gelecek Nesillere Aktarılması Gereken Değerler	1	1,1
7	Milli Kaynak	1	1,1
8	Maddi Kaynak	1	1,1
9	Atalarımızdan Yedigâr	1	1,1
10	Kültürel Zenginlik	1	1,1
11	Cevher	1	1,1
12	Mili Servet	1	1,1
13	Yeni İş Alanı	1	1,1

14	İstihdam Sağlayan Büyük Güç	1	1,1
15	Sosyal İlişki Aracı	3	3,4
16	Etkileşim	3	3,4
17	Gelenek ve Görenekler	3	3,4
18	Kültürel İletişim	2	2,3
19	Hümanist Köprü	2	2,3
20	Sosyalleşme Basamakları	2	2,3
21	Farklılıklardan Doğan Güzellik	1	1,1
22	Geçmişten Gelen Birikim	1	1,1
23	Doğal ve Beşeri Değerler	1	1,1
24	Ortak Buluşma Noktası	1	1,1
25	Köy-Kent Birleşimi	1	1,1
26	Etkileşim ve İletişim Aracı	1	1,1
27	Düşünce Mekanı	4	4,5
28	Hayat Kaynağı	4	4,5
29	Farkındalık	3	3,4
30	Yerel Değerler	2	2,3
31	Tarih Sevgisi	1	1,1
32	Kalp Atışı	1	1,1
33	Nefes Alıp Verme	1	1,1
34	Tarihe Saygı	1	1,1
35	Kültür Gözü	1	1,1
36	Kültür Bahçesi	1	1,1
37	Arkeolojik Eserler	5	5,7
38	Kültürel Buluntular	4	4,5
39	Tarihi Meskenler	3	3,4
40	Ören Yerleri	3	3,4
41	Sit Sahaları	2	2,3
42	Yerel Yaşam Tarzları	1	1,1
43	Zanaat Faaliyetleri	1	1,1
44	Sanatsal Ürünler	1	1,1
45	Tarihi Köprüler	1	1,1
46	Jeolojik ve Jeomorfolojik Şekiller	1	1,1
47	Açık Hava Müzeleri	1	1,1
48	Geleneksel Festivaller ve Şenlikler	1	1,1
Toplam		88	100,0

Katılımcıların kültürel miras kavramına yönelik olarak üretmiş olduğu metaforların bütünü Tablo 1’de gösterilmiştir. Tablo 1 analiz edildiğinde katılımcıların kültürel miras ile ilgili olarak 48 farklı metafor ürettiği göze çarpmaktadır.

Katılımcılar tarafından en fazla tercih edilen metafor % 5,7 ile arkeolojik eserlerdir. Bunu sırasıyla tarihi miras (4 kişi), antik eserler (4 kişi), düşünce mekanı (4 kişi), hayat kaynağı (4 kişi) ve kültürel buluntular (4 kişi) izlemektedir. Araştırma kapsamında elde edilen metaforlardan 19 tanesi 2 ve daha fazla kişi tarafından tercih edilmiştir (Tablo 1). Metaforlar genel itibariyle katılımcıların özgeçmişlerinden izler taşımaktadır. Şöyle ki, metafor üretimini katılımcıların yaşadıkları yerleşim biriminin türü (il, ilçe, köy), hayat hikâyeleri, coğrafya eğitimini almış oldukları üniversite, turizmle ilgili kaç tane ders aldıkları, bitirme tezi hazırlama durumları, coğrafya ile ilgili bir meslek icra etme durumları, ika-met ettikleri ya da doğdukları yerleşim birimlerinde turizmin mevcut durumu ve turizmin gelişmesine imkân verecek doğal ve beşerî unsurların varlığı büyük oranda etkilemektedir.

Kültürel miras kavramının değerini ifade eden metaforlar Tablo 2’de yer almaktadır. Bu kategoriye dahil olan toplam 14 adet metafor bulunmaktadır. En fazla tercih edilen metaforlar tarihi miras ve antik eserlerdir (% 16,7). Toplamda 24 katılımcı tarafından üretilen metaforlardan en fazla tercih edilen ikinci sıradakileri elmas (% 12,5) ile mükemmel uyum (% 12,5) oluşturmaktadır. Diğer metaforlar % 4,2 oranına sahip olup birer kişi tarafından üretilmişlerdir (Tablo 2).

Tablo 2. Kültürel Miras Kavramının Değerini İfade Eden Metaforlar

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforun Üretilme Frekansı	%’si
1	Tarihi Miras	4	16,7
2	Antik Eserler	4	16,7
3	Elmas	3	12,5
4	Mükemmel Uyum	3	12,5
5	İktisadi Gelişme	1	4,2
6	Gelecek Nesillere Aktarılması Gereken Değerler	1	4,2
7	Milli Kaynak	1	4,2
8	Maddi Kaynak	1	4,2
9	Atalarımızdan Yadigar	1	4,2
10	Kültürel Zenginlik	1	4,2
11	Cevher	1	4,2
12	Mili Servet	1	4,2
13	Yeni İş Alanı	1	4,2
14	İstihdam Sağlayan Büyük Güç	1	4,2
Toplam		24	100,0

Tablo 2’de yer alan metaforlar hakkında katılımcılar soru formlarına şu ifadeleri yazmışlardır: *Bana göre Kültürel Miras Tarihi Miras Gibidir.* Çünkü geçmişin değerlerini günümüze taşır ve geçmiş hakkında detaylı bilgiler verir. *Bana göre Kültürel Miras Antik Eserler Gibidir.* Çünkü antik eserlerdir kültürel mirası en iyi yansıtan unsurlar. *Bana göre Kültürel Miras Elmas Gibidir.* Çünkü daima değerini korur ve oldukça işlevseldir. *Bana göre Kültürel Miras Mükemmel Uyum Gibidir.* Çünkü İktisadi Gelişme Gibidir. Çünkü Kültürel Mirasın bulunduğu yerleşim yerleri turizm özellik de kültür turizmi bakımından önemli bir gelişme potansiyeline sahiptir. Bu potansiyelin keşfedilmesi ve turizm kapsamında değerlendirilmesi ile yerleşim birimleri iktisadi anlamda kalkınmaktadır. *Bana göre Kültürel Miras Gelecek Nesillere Aktarılması Gereken Değerler Gibidir.* Çünkü kültürel miras geçmişten alınır ve korunarak bizden sonraki nesillere bırakılır yani öyle olması gerekmektedir. İnsanların yaşadıkları yer, ataları, adetleri hakkında bilgi edinmelerinin en önemli bilgi kaynaklarından birini kültürel miras öğeleri oluşturmaktadır. *Bana göre Kültürel Miras Milli Kaynak Gibidir.* Çünkü atalarımızın dolayısıyla yaşadığımız toprakların ürünüdür. Bu nedenle çok iyi bir şekilde korunması gerekmektedir. *Bana göre Kültürel Miras Maddi Kaynak Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurları bakımından zengin olan yöreler turizm bakımından da gelişmektedir. Turizm faaliyetlerinin geliştiği yerlerde maddi anlamda kalkınmaktadır. *Bana göre Kültürel Miras Atalarımızdan Yedigöller Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğeleri bizden önceki nesillerin yaşam tarzları, kültürleri, sosyo-ekonomik hayatları hakkında detaylı bilgiler vermektedir. *Bana göre Kültürel Miras Kültürel Zenginlik Gibidir.* Çünkü yaşadığımız yerde daha önce yaşamış olan toplumların yaşam şekilleri ve kültürel özellikleri hakkında bilgi vermektedir. *Bana göre Kültürel Miras Cevher Gibidir.* Çünkü kültürel miras işlendikçe değeri artan, ışıldayan maddi ve manevi değerlerdir. Tıpkı bir cevher gibi değerli ve paha biçilemez bir yapıya sahiptir. *Bana göre Kültürel Miras Milli Servet Gibidir.* Çünkü atalarımızın yaşayış biçimleri hakkında bilgi vermektedir. Tektir, eşi benzeri yoktur ve yereldir. Bundan dolayı milli servetimizdir. *Bana göre Kültürel Miras Yeni İş Alanı Gibidir.* Çünkü kültürel miras turizme konu olursa yeni iş alanlarının ortaya çıkmasını sağlayacaktır. Geliştiği yerlere de önemli oranda ekonomik katkı sunacaktır. *Bana göre Kültürel Miras İstihdam Sağlayan Büyük Güç Gibidir.* Çünkü kültürel miras turizmi kapsamına alınan değerler, mevcuttan farklı ve yeni istihdam alanlarının oluşmasına katkı sağlamaktadır.

Tablo 3'te kültürel miras kavramına yönelik toplumsal metaforlar verilmiştir. Bu kapsamda 21 katılımcı tarafından toplamda 12 farklı metafor üretilmiştir. Söz konusu metaforlardan en fazla üretilenler sosyal ilişki aracı (% 14,3), etkileşim (% 14,3) ile gelenek ve görenekler (% 14,3)'dir. Bu grubu % 9,5 oranındaki değerlere sahip olan kültürel etkileşim, hümanist köprü ve sosyalleşme basamakları takip etmektedir (Tablo 3).

Tablo 3'te yer alan metaforlar hakkında katılımcılar soru formlarına şu ifadeleri yazmışlardır: *Bana Göre Kültürel Miras Sosyal İlişki Aracı Gibidir.* Çünkü kültürel miras farklı kültürleri birbirine yakınlaştırır ve onlar arasındaki sosyal ilişkiyi artırır. *Bana Göre Kültürel Miras Etkileşim Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurları, onları ziyarete gelenler arasında belli bir süreliğine etkileşim yaşanmasını sağlamaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Gelenekler ve Görenekler Gibidir.* Çünkü bir topluma özgüdür ve o toplumun özgeçmişi hakkında bilgiler vermektedir. Bu bilgilerden en önemlisi de gelenek ve göreneklerdir. *Bana Göre Kültürel Miras Hümanist Köprü Gibidir.* Çünkü kültürel miras değerlerinin fazla olduğu yerler kültür turizmi kapsamında değerlendirilmektedir. Turizm faaliyetlerine dahil edilen kültürel miras unsurları da yerli ve yabancı turistler arasında insancıl (hümanist) bir köprü kurmaktadır. Bu köprü uzun yıllar devam edecek arkadaşlık, dostluk hatta akrabalık gibi bağların oluşmasını sağlamaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Sosyalleşme Basamakları Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğelerini görmeye gelen birey ya da topluluklar gerek birbirleriyle gerekse de yerel halk ile sosyal ilişkiler içine girmektedirler. *Bana Göre Kültürel Miras Farklılıklardan Doğan Güzellik Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğeleri birbirinden farklı medeniyetler tarafından farklı zamanlarda oluşturulmuş maddi ve manevi değerlerdir. Birbirinden farklı olan bu unsurların bir mekan dahilinde bir arada yer almaları farklılıkların güzelliği olarak görülmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Geçmişten Gelen Birikim Gibidir.* Çünkü kültür zaten başlı başına birikimdir. Kültürel miras unsurları ise bu birikim sonucunda ortaya çıkan en doğal ve en değerleri unsurlardır. Kültürel miras geçmişten yani atalarımızdan günümüze kadar gelmiş, nice badireler atlatmış ancak mümkün olduğunca korunmuş ve bizlere kadar yaşatılmış olan değerlerdir. Bizden öncekilerin bize aktardığı bizlerde sonraki nesillere aynı şekilde aktarmalıyız. *Bana Göre Kültürel Miras Doğal ve Beşeri Değerler Gibidir.* Çünkü nasıl kültürü meydana getiren unsurlar yalnızca maddi ya da manevi öğeler değilse kültürel mirası da oluşturan öğeler sadece maddi veya sadece manevi unsurlar değil-

dir. Kültürel miras zaten doğal ve beşeri öğelerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkmaktadır. Örneğin gelenek ve görenekler ve görenekler (beşeri) değerler ise tarihi köprüler, sit alanları, kaleler gibi unsurlar da doğal (fiziki) değerlerdir. *Bana Göre Kültürel Miras Ortak Buluşma Noktası Gibidir.* Çünkü tarihin farklı aşamasında oluşan kültürel miras öğelerinin bir arada yer alması ve bunları yine farklı kültür ve yerleşmelerden gelen insanların ziyaret etmeleri buraların farklı kültürlerin ortak buluşma noktası olarak algılanmalarını sağlamaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Köy-Kent Birleşimi Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğeleri köylerde de yer alabilir kentlerde de. Bu nedenle köylerde bulunanları kentliler, kentlerde bulunanları ise köylüler ziyaret etmektedir. Bu durum iki yerleşim birimi arasında bir nevi birleşim ve etkileşim meydana getirmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Etkileşim ve İletişim Aracı Gibidir.* Çünkü kültürel miras değerlerini ziyaret eden yerli ve yabancı ziyaretçiler hem birbirinden etkilenmekte hem de birbiriyle iletişime geçmektedirler.

Tablo 3. Kültürel Miras Kavramına Yönelik Toplumsal Metaforlar

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforun Üretilme Frekansı	%'si
1	Sosyal İlişki Aracı	3	14,3
2	Etkileşim	3	14,3
3	Gelenek ve Görenekler	3	14,3
4	Kültürel İletişim	2	9,5
5	Hümanist Köprü	2	9,5
6	Sosyalleşme Basamakları	2	9,5
7	Farklılıklardan Doğan Güzellik	1	4,8
8	Geçmişten Gelen Birikim	1	4,8
9	Doğal ve Beşeri Değerler	1	4,8
10	Ortak Buluşma Noktası	1	4,8
11	Köy-Kent Birleşimi	1	4,8
12	Etkileşim ve İletişim Aracı	1	4,8
Toplam		21	100,0

Hayati Değerler Bakımından Kültürel Miras Metaforları kapsamında değerlendirilen metaforlar Tablo 4'te yer almaktadır. Bu bağlamda 19 katılımcı 10 farklı metafor üretmiştir. Metaforlar arasında en fazla tercih edilenler % 21,1'lik oranlara sahip olan düşünce mekanı ve hayat kaynağıdır. Farkındalık (% 15,8) ile yerel değerler (% 10,5) ise en fazla üretilen diğer metaforlardır. Diğerleri birer katılımcı tarafından üretilmiş olup % 5,3'lük orana sahiptirler (Tablo 4).

Tablo 4. Hayati Değerler Bakımından Kültürel Miras Metaforları

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforun Üretilme Frekansı	%'si
1	Düşünce Mekanı	4	21,1
2	Hayat Kaynağı	4	21,1
3	Farkındalık	3	15,8
4	Yerel Değerler	2	10,5
5	Tarih Sevgisi	1	5,3
6	Kalp Atışı	1	5,3
7	Nefes Alıp Verme	1	5,3
8	Tarihe Saygı	1	5,3
9	Kültür Gözü	1	5,3
10	Kültür Bahçesi	1	5,3
Toplam		19	100,0

Tablo 4 kapsamında yer alan metaforların tercih edilme nedenleri katılımcılar tarafından aşağıdaki şekliyle izah edilmiştir:

Bana Göre Kültürel Miras Düşünce Mekanı Gibidir. Çünkü kültürel miras insana geçmişini hatırlatır, onu geçmişiyile yüzleştirir. Bugün doğru olarak kabul edilen değerlerin geçmişe ait olduğunu insana gösterir. *Bana Göre Kültürel Miras Hayat Kaynağı Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğeleri insana huzur verir ve yaşam enerjisi aşılar. Kültürel miras unsurları bireylere ya da topluluklara yaşama daha sıkı sarılmaları ve atalarının nasıl yaşadığının farkına varmalarını sağlamaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Yerel Değerler Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurları tıpkı yerel kapsamda değer gören bütün objeler gibi özeldir, kıymetlidir. Kültür mirası yerele özgü değerler gibi tektir, eşi ve benzeri yoktur. *Bana Göre Kültürel Miras Tarih Sevgisi Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurları geçmişte belli bir zaman diliminde meydana geldikleri için tarihi birebir yansıtmaktadır. Tarihi sevmek kültürel mirası sevmek demektir. Birini sevmezsen diğerine ilgi duymazsın. *Bana Göre Kültürel Miras Kalp Atışı Gibidir.* Çünkü kültürel miras da kalp gibi canlıdır. Kalbin canlılığı durmasıyla son buluyorsa kültürel miras da korunmazsa ve unutulursa kaybolur ya da yok olur. *Bana Göre Kültürel Miras Nefes Alıp Verme Gibidir.* Çünkü kültürel miras canlı bir dokuya sahiptir. Mirasa dair unsurların korunması, bakım ve onarım işlemlerinin yapılması canlıların nefes alıp vermesi gibi kültürel miras unsurlarına da nefes aldirmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Tarihe Saygı Gibidir.* Çünkü kültürel

mirasa değer vermek için tarihe saygı duymak gerekmektedir. Tarihe duyulan saygı kültürel mirası hayatta tutmakta ve onun gelecek nesillere aktarılmasını sağlamaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Kültür Gözü Gibidir.* Çünkü kültürel miras farklı uygarlıkların farklı zaman dilimlerinde meydana getirmiş oldukları eserlerden oluşmaktadır. Kültürel mirası meydana getiren maddi ve manevi değerler turizm kapsamında değerlendirilirken ya da korunurken ait oldukları kültür / kültürlerin bakış açıları yani gözleri dikkate alınmalıdır. Çünkü kültürel miras unsurlarının her biri günümüzün veya başka bir kültürün gözünden değerlendirilemez. *Bana Göre Kültürel Miras Kültür Bahçesi Gibidir.* Çünkü kültürel miras değerleri farklı medeniyetlerin eserleridir. Her birinin aynı coğrafi birimde bulunması ziyaretçiler kültür bahçesi içinde adeta bir şölen sunmaktadır.

Fiziki ve Beşerî Çekicilikler Bakımından Kültürel Miras Metaforları Tablo 5'te verilmiştir. Bu bağlamda 24 katılımcı 12 farklı metafor üretmiştir. Tablo 5 incelendiğinde katılımcılar tarafından en fazla tercih edilen metaforların arkeolojik eserler (% 20,8), kültürel buluntular (% 16,7), tarihi meskenler (% 12,5), ören yerleri (% 12,5) ve sit alanları (% 8,3) en fazla üretilen metaforlar olduğu görülmektedir (Tablo 5). Bu grupta yer alan metaforlarla ilgili katılımcıların düşünceleri aşağıda şu şekildedir: *Bana Göre Kültürel Miras Arkeolojik Eserler Gibidir.* Çünkü kültürel mirası arkeolojik eserler meydana getirmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Kültürel Buluntular Gibidir.* Kültürel miras kültürel buluntularla oluşmaktadır. Arkeolojik kazılar neticesinde ortaya çıkan kültürel buluntular, kültürel mirası yansıtan en temel değerlerdir. *Bana Göre Kültürel Miras Tarihi Meskenler Gibidir.* Çünkü kültürel mirası en iyi şekilde yansıtan ve barındıran semboller tarihi meskenlerdir. Zaten kültüre ve kültürel mirasa dayanan bütün eserlerin en iyi şekilde korunduğu mekanlardan biri tarihi meskenlerdir. *Bana Göre Kültürel Miras Ören Yerleri Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurlarının en önemlileri ören yerlerinde bulunmakta ve buralarda sergilenmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Sit Sahaları Gibidir.* Çünkü kültürel miras unsurları sit sahalarında yer almaktadır ve onları koruyan, geleceğe aktaran yerlerden birini sit sahaları oluşturmaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Yerel Yaşam Tarzları Gibidir.* Çünkü kültürel mirasın temel dayanaklarından biri yereldeki yaşam tarzlarıdır. Yaşam tarzları kültürel mirası yaşatmakta ve onları muhafaza etmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Zanaat Faaliyetleri Gibidir.* Çünkü kültürel mirasın temel öğelerinden birini zanaat ve bu zanaat faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan eserler teşkil etmektedir. Kültürel mirası meydana

getiren en temel öğelerden biri zanaat faaliyetleridir. *Bana Göre Kültürel Miras Tarihi Köprüler Gibidir.* Çünkü kültürel miras farklı kültürler arasında bağ kurmakta ve köprü vazifesi görmektedir. *Bana Göre Kültürel Miras Jeolojik ve Jeomorfolojik Eserler Gibidir.* Çünkü kültürel miras yalnızca beşeri değil fiziki unsurlardan da meydana gelmektedir. Jeolojik ve jeomorfolojik süreçler neticesinde meydana gelen birimler, tarih boyunca ortaya çıkan uygarlıklar tarafından kullanılmış ve zaman içerisinde kültürel mirasın temel objelerinden birini meydana getirmişlerdir. *Bana Göre Kültürel Miras Açık Hava Müzeleri Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğeleri genel itibariyle açık hava müzelerinde sergilenmekte ve bende açık hava müzesi algısını uyandırmaktadır. Kültürel miras değerlerinin geneli açık havada yer almakta ve kapalı mekanlara alınmaları fiziki yapılarında birtakım değişiklikler oluşturmaktadır. *Bana Göre Kültürel Miras Geleneksel Festivaller ve Şenlikler Gibidir.* Çünkü kültürel miras öğelerinden birini geleneksel festivaller ve şenlikler meydana getirmektedir. Geleneksel festivaller ile şenlikler kültürel miras değerlerinin yerli ve yabancı turistlere sunulduğu ve tanıtımlarının yapıldığı etkinliklerdir. Hem kültürel miras unsuru hem de onları dünyaya tanıtan etkinliklerdir geleneksel festivaller ve şenlikler.

Tablo 5. Fiziki ve Beşerî Çekicilikler Bakımından Kültürel Miras Metafor-ları

Metafor Kodu	Metafor Adı	Metaforun Üretilme Frekansı	%'si
1	Arkeolojik Eserler	5	20,8
2	Kültürel Buluntular	4	16,7
3	Tarihi Meskenler	3	12,5
4	Ören Yerleri	3	12,5
5	Sit Sahaları	2	8,3
6	Yerel Yaşam Tarzları	1	4,2
7	Zanaat Faaliyetleri	1	4,2
8	Sanatsal Ürünler	1	4,2
9	Tarihi Köprüler	1	4,2
10	Jeolojik ve Jeomorfolojik Şekiller	1	4,2
11	Açık Hava Müzeleri	1	4,2
12	Geleneksel Festivaller ve Şenlikler	1	4,2
Toplam		24	100,0

SONUÇ

Bu araştırmanın amacını kültürel miras kavramının farklı üniversitelerin coğrafya bölümlerinden mezun olan bireylerde nasıl bir algı uyandırdığının analiz edilmesi oluşturmaktadır. Bu bağlamda anket uygulanan 88 katılımcıya Bana Göre Kültürel Miras.....Gibidir. Çünkü..... şeklindeki açık uçlu soruları cevaplamaları istenmiştir. Katılımcıların kültürel miras kavramı hakkında en az bir adet metafor üretmeleri istenmiş ve anket uygulamasına geçilmeden evvel her bir katılımcıya metafor kavramı tüm yönleriyle izah edilmiştir. Araştırma kapsamında uygulanan anketlerden elde edilen sonuçlar nitel araştırma yöntemlerinden fenemoloji desininin kullanılmasıyla analiz edilmiştir. Anket sonuçları metafor kodları ile birlikte üretilme sıklıkları ve yüzdelik dilimleri ile hazırlanan tablolara yerleştirilmiştir. Metaforlar sahip oldukları özellikler itibarıyla 4 farklı kategoriye ayrılmıştır. Bu kapsamda kültürel miras kavramının olgusal düzeye ulaşmasında pay sahibi olan metaforların tek tek değerlendirilmesi ile çalışma sonlandırılmıştır. Coğrafya bölümü mezunu bireylerin kültürel miras kavramına ilişkin üretmiş oldukları metaforlar, bundan sonraki akademik çalışmalar için altyapı oluşturabilir. Gerek lisans gerekse de yüksek lisans ve doktora düzeyinde coğrafya eğitimi alan öğrencilerin söz konusu kavramdan farklı, soyut ya da somut nitelikteki başka kavramlara yönelik algı ve tutumlarını ortaya çıkarma amaçlı araştırmalar yapılabilir.

Araştırmaya doldurdıkları anket formları ile destek olan katılımcılar kültürel miras kavramı hakkında geniş bir bilgi birikimine sahiptir ve bundan dolayı söz konusu kavram ile ilgili olarak 48 farklı metafor üretmişlerdir. Bunun yanında katılımcı kitlesini teşkil eden coğrafya bölümü lisans mezunlarının kültürel miras kavramına yönelik üretmiş oldukları metaforlar, kültürel mirasın ve kültürel miras turizminin saç ayağı gibi sağlam bir temele oturması bakımından önem arz etmektedir. Çünkü her bir metafor kültürel miras kavramının farklı bir yönüne ışık tutmakta ve bugüne kadar görülmeyen ya da gözen kaçan yanlarını gözler önüne sermektedir. Kültürel miras kapsamına alınan maddi ve manevi değerler ilk olarak belli bir tanım içine alınmalı, böylece kesin sınırları belli edilmelidir. İkinci olarak bakım, onarım ve tamirat gerektiren değerlerin bu ihtiyaçları bir an önce giderilmeli, unutulmuş ya da hala keşfedilmemiş değerler var ise bunlara ilişkin çalışmaların yapılması gerekmektedir. Üçüncü boyutta ise ulusal ya da uluslararası düzeyde çeşitli şekillerde reklamlarının yapılması, söz konusu değerlerden birçok insanın haberdar olması sağlanmalıdır. Tüm bunlar

yapılırken sürdürülebilir perspektif ihmal edilmemeli, geçmişten bugüne ulaşan kültürel mirasın (yazılı ya da sözlü) gelecek nesillere de aktarılması sağlanmalıdır.

Coğrafyacı unvanına sahip olan katılımcıların yalnız araştırma konusunu oluşturan kültürel miras değil aynı zamanda kültür, kültürel değerler, kültürel turizm öğeleri, kültürel mirasın korunması yönündeki istekler ve beklentiler düzeyinde de derin ve geniş bir bilgi birikimine sahip olmaları coğrafya mesleğini her alanda başarı ile sürdüreceklerinin en net göstergesidir. Araştırmanın alan yazın taraması aşamasında coğrafyacıların kültürel miras ya da kültür kavramına ilişkin algısal düzeylerinin analiz edildiği herhangi çalışmaya ulaşılamamıştır.

KAYNAKÇA

ALAEDDİNOĞLU, Faruk-ALİAĞAOĞLU, Alpaslan (2005), “Turizmde Planlama ve Türkiye’de Turizm Planlaması: Turizm Planlarının Etkinliği ve Başarılarına İlişkin Bir Değerlendirme”, *Erdem Atatürk Kültür Merkezi Dergisi*, 15 (43): 87-118.

ALAEDDİNOĞLU, Faruk-YILDIZ, Mehmet Zeydin (2011), “Türkiye’de Kültür Turizmi ve Algılanışı”, 38. *İcanas- Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi- Kültürel Değişim, Gelişim ve Hareketlilik*, Bildiriler Kitabı, Cilt I, s. 21-33.

AHUNBAY, Zeynep (1999), *Tarihi Çevre Koruma ve Restorasyon*, İstanbul: YEM Yayınları,

ALBAYRAK, Aslı (2013), *Alternatif Turizm*, Ankara: Detay Yayıncılık.

ARINÇ, Canan Pınar (2002), *Selçuk’ta Kültür Turizmi*, İzmir: Ege Üniversitesi, (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

AVCIKURT, Cevdet (2015), *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (4.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

AVCIKURT, Cevdet. (2017), *Turizm Sosyolojisi Genel ve Yapısal Yaklaşım*. (Güncellenmiş 5.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

AYDIN, Fatih (2011), “Üniversite Öğrencilerinin «Çevre» Kavramına İlişkin Metaforik Algıları”, *Doğu Coğrafya Dergisi*, 16 (26): 25-44.

AYDIN, Mehmet (2016), *Beş Nitel Araştırma Yaklaşımı. İçinde Nitel Araştırma Yöntemleri: Beş Yaklaşımına Göre Nitel Araştırma ve Araştırma Deseni*. (M. Bütün, S. B. Demir Çev. Ed.) Ankara: Siyasal Kitabevi.

BEŞİRLİ, Hayati (2011), “Türk Kültüründe Güç, İktidar, İtaat ve Sadakatin Yemek Sembolizmi Esasında Değerlendirilmesi”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi* 58, 139-152.

CEYLAN, Serdar-SOMUNCU, Mehmet (2016), “Kültür Turizmi Alanlarında Turizmin Çeşitlendirilmesine Eleştirel Bir Bakış: Safranbolu UNESCO Dünya Miras Alanı, 1 (1)”, *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, 53-64.

ÇELİKOĞLU, Şaban-ATIŞ, Evren (2014), “Bir kültürel coğrafya incelemesi: Zonguldak İlinde Hıdrellez Etkinlikleri”. *International Journal of Human Sciences*, 11(2), 1181-1202.

ÇELİKOĞLU, Şaban-ATIŞ, Evren (2015), “Gürcüoluk Mağarası ve Turizm Potansiyeli”, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 8 (41): 682-691.

DOĞANAY, Hayati-ZAMAN, Serhat (2013), *Türkiye Turizm Coğrafyası (Güncellenmiş 4. Baskı)*, Ankara: Pegem Akademi Yayınevi.

DOĞANER, Suna (2001), *Türkiye Turizm Coğrafyası*, İstanbul: Çantay Kitabevi.

DOĞANER, Suna (2013), *Türkiye Kültür Turizmi*, İstanbul: Doğu Kitabevi.

EREN, Fetah- vd. (2014), “Ortaokul Öğrencilerinin Facebook Algısı: Bir Metafor Analizi”, *Kastamonu Eğitim Dergisi* 22 (2), 635-648.

GÜLER, Ahmet- vd. (2013), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

GÜNEŞ, Aysun-FIRAT, Mehmet (2016), “Açık ve Uzaktan Öğrenmede Metafor Analizi Araştırmaları”, *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 2 (3), 115-129.

HAYDAROĞLU, İlknur (2003), “Osmanlı Saray Mutfağından Notlar. Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi, *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 22 (34), 1-9.

HEBDIGE, Dick (2004), *Alt Kültür Tarzın Anlamı*. (Çev. Sinan Nişancı). İstanbul: Babil Yayınları.

KÖROĞLU, Özlem- vd. (2018), “Kültürel Miras Kavramına İlişkin Algıların Metafor Analizi Yoluyla İncelenmesi”, *Turizm Akademik Dergisi*, 5 (1), 98-113.

KURTAR, Ceyda-SOMUNCU, Mehmet (2013), “Kentsel Kültürel Mirasın Korunması ve Sürdürülebilirliği: Ankara Hamamönü Örneği”, *Ankara Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 35-47.

KÜÇÜK, Okan (2016), *Çağdaş Metafor Teorisi: George Lakoff ve Mark Johnson*, Bursa: Uludağ Üniversitesi, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi).

LAKOFF, George-JOHNSON, Mark (1980), *Metaphors We Live By*, London: University of Chicago.

MEYDAN UYGUR, Selma-BAYKAN, Eda (2007), “Kültür Turizmi ve Turizmin Kültürel Varlıklar Üzerindeki Etkileri”, *Ticaret ve Turizm Eğitim Fa-*

kültesi Dergisi, 2, 30-49. (Türk Dil Kurumu İnternet Sayfası: <https://sozluk.gov.tr/> <https://sozluk.gov.tr/?kelime=k%C3%BClt%C3%BCr>, Erişim Tarihi: 08.04.2020).

ÖZGÜÇ, Nazmiye (2011), *Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler*, İstanbul: Çantay Kitabevi.

RICHARDS, Greg (1996), “Production and Consumption of European Cultural Tourism” *Annals of Tourism Research*, Vol. 23, No. 2, 261-283.

RICHARDS, Greg (2001a), “European Cultural Attractions: Trends and Prospects, Edited by Richards, Greg, Cultural Attractions and European Tourism”, *CAB International*, UK, 241-253.

RICHARDS, Greg. (2001b), “The development of Cultural Tourism in Europe, Edited by RICHARDS, Greg, Cultural Attractions and European Tourism”, *CAB International*, UK, 3-29.

SOYKAN, Fusün (2004), *Kırsal Alanların Turizm Potansiyelinin Saptanması ve Şirince Köyüne (İzmir) Uygulanması*, İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi.

YILDIRIM, Ali-ŞİMŞEK, Hasan (2008), *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Ekin Ulaş ÇELİK - Hüseyin ÜRETEN
ESKİ BATI'DA (HELLAS) KÖLELİK

Abdulazim ŞİMŞEK

II. MEŞRUTİYET DÖNEMİ FİKİR HAREKETLERİ EKSENİNDE KADIN TARTIŞMALARI

Ayhan AKBULUT

IV. UMUMİ MÜFETTİŞLİĞİN KURULMASI VE DERSİM İSYANLARINA GİDEN SÜREÇ

Bertuğ SAKIN - Sümeyye BÜYÜKBİNER

TEHDİT DİLİ: AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ BAŞKANI DONALD TRUMP'IN TEHDİT SÖYLEMLERİNİN EDİMBİLİMSEL ANALİZİ

Ferdi AKBAŞ

COĞRAFYA LİSANS MEZUNLARININ KÜLTÜREL MİRAS KAVRAMINA YÖNELİK ALGILARININ METAFOR ANALİZİ YÖNTEMİYLE DEĞERLENDİRİLMESİ

Hilal Özdemir ÇAKIR

SOSYAL MEDYADA İKNA: SPOR VE FITNESS ALANINDAKİ INSTAGRAM INFLUENCER'LARININ İKNA EDİCİ KONUŞMA EDİMLERİNİ KULLANIMLARI ÜZERİNE BİR İNCELEME

Gözde ÖYMEN - Derya ÇOKYAŞAR

MASKOT KULLANIMININ MARKA KİŞİLİĞİ ÜZERİNDEKİ ROLÜ

Filiz BAYOĞLU KINA

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI ŞİDDETİN TEMELLERİ ÜZERİNE

İsa UĞUR

YEREL HALKIN TURİZMİN ÇEVRESEL ETKİLERİ KONUSUNDAKİ BEKLENTİ VE ALGILARININ BELİRLENMESİ

Rumeysa Meliha GÜNAY

AHMET BİCAN ERCİLASUN, NEHİR DESTAN OĞUZNAME (OGUZ BİTİĞ), DERGÂH YAYINLARI, İSTANBUL 2019, 696 s.

ANASAY

anasaydergisi@hotmail.com

